

5. Vilenskij M. Ya. (1994) Socialno-pedagogicheskie determinanty formirovaniya zdorovogo obraza zhizni. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury. №9. pp. 9-11. [in Russian]
6. Viner-Usmanova I. A., Kryuchek E. S., Medvedeva E. N., Terehina R. N. (2014) Teoriya i metodika hudozhestvennoj gimnastiki. Artistichnost i puti ee formirovaniya. Moskva : Chelovek. 120 p. (Bibliotekha trenera). [in Russian]
7. Gonchar L. V., Borisova Yu. Yu. (2020) «Hudozhnya gimnastika dlya doshkilnyat». Navchalnij posibnik. Dnipro : «FP Standart-servis». 101 p. [in Ukrainian]
8. Yefimenko M. M. (2014) Programa z fizichnogo viovannya ditej rannogo ta doshkilnogo viku «Kazkova fizkultura». Ternopil : Mandrivec. 52 p. [in Ukrainian]
9. Kaluska L. V. (2014) Kompleksna programa rozvitku, navchannya i viovannya ditej rannogo viku «Sonyashnik». Ternopil : Mandrivec. 88 p. [in Ukrainian]
10. Karpenko L. A., Viner I. A., Terehina R. N., Ovchinnikova, N. A., Stepanova I. A., Naklonov Yu. I. [ta in.]. (2003) Hudozhestvennaya gimnastika. Moskva. 382 p. [in Russian]
11. Karpenko L. A., Rumba O. G. (2014) Teoriya i metodika fizicheskoy podgotovki v hudozhestvennoj gimnastike : ucheb. posobie. Moskva : Sovetskij sport. 264 p. [in Russian]
12. Kononko O. L., Aksonova O. P., Anishuk A. M., Artemova L. V. [ta in.]. (2019) Programa rozvitku ditini doshkilnogo viku «Ya u sviti» (nova redakciya). Kiyiv : TOV «MCFER - Ukrayina». 488 p. [in Ukrainian]
13. Kulagina I. (2007) «Fiz-ra», ili fizicheskaya kultura?. Iskustvo v shkole. Moskva. pp. 40-43. [in Russian]
14. Ognev'yuk V. O. (2016) Osvitnya programa dlya ditej vid dvoh do semi rokov «Ditina». [O. L. Byelyenka, G. V. Boginich, N. I. Bogdanec-Biloskalenko ta in.]. Kiyiv. 304 p. [in Ukrainian]
15. Osvitnya programa «Vpevnenij start» dlya ditej starshogo doshkilnogo viku : [N. V. Gavrish, T. V. Panasyuk, T. O. Pirozhenko, O. S. Rogozyanskij, O. Yu. Hartman, A. S. Shevchuk] (2017) ; Za zag. nauk. red. T. O. Pirozhenko. Kiyiv : Ukrayinska akademiya ditinstva. 80 p. [in Ukrainian]
16. Roters T. T. (2001) Teoriya i metodika razvitiya lichnosti shkolnika na ritmicheskikh zanyatiyah v obsheobrazovatelnoj shkole. Lugansk : Alma-mater. 279 p. [in Russian]

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.1(129).05
УДК: 352.07+796.011.3:616.988.23

*Гопей М. М.,
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ*

ІНФОРМАЦІЙНО-МОДУЛЬНА ПРОГРАМА «БАСКЕТБОЛ 3Х3» В ПРАКТИЦІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ

У концептуальному полі нашого дослідження представлено зміст та структуру інформаційно-модульної програми «Баскетбол 3Х3» як складової методичної основи технології підвищення рівня фізичної підготовленості дітей старшого шкільного віку з вадами слуху з використанням елементів спортивно-орієнтованого фізичного виховання.

Відповідно до результатів проведених нами досліджень, було встановлено позитивні зміни щодо покращення рівня комунікативної здатності серед обстежених дітей (на 47 % в середньому), мотивації до здорового способу життя (на 38 %), позитивного відношення до власного здоров'я (на 56 %).

Представлені в статті результати наукових досліджень продемонстрували певний спектр наукових розробок в напрямку здійснення корекційної діяльності різними принципами в процесі адаптивного фізичного виховання дітей з порушеннями слуху, згідно теми 3.23: «Здоров'яформуючі технології дітей та молоді у процесі адаптивного фізичного виховання».

Ключові слова: інформаційно-модульна програма, баскетбол 3Х3, вади слуху, школярі, адаптивне фізичне виховання.

Гопей Максим Николаевич. Информационно-модульная программа «Баскетбол 3х3» в практике физического воспитания детей с нарушениями слуха. В концептуальном поле нашего исследования представлены содержание и структура информационно-модульной программы «Баскетбол 3Х3» как составляющей методической основы технологии повышения уровня физической подготовленности детей старшего школьного возраста с нарушениями слуха с использованием элементов спортивно-ориентированного физического воспитания.

Согласно результатам проведенных нами исследований, были установлены положительные изменения по улучшению уровня коммуникативной способности среди обследованных детей (на 47% в среднем), мотивации к здоровому образу жизни (на 38%), положительного отношения к собственному здоровью (на 56%) .

Представленные в статье результаты научных исследований продемонстрировали определенный спектр научных разработок в направлении осуществления коррекционной деятельности различными принципами в процессе адаптивного физического воспитания детей с нарушениями слуха, согласно теме 3.23 «Здоровьеформирующие технологии детей и молодежи в процессе адаптивного физического воспитания».

Ключевые слова: информационно-модульная программа, баскетбол 3Х3, недостатки слуха, школьники, адаптивное физическое воспитание.

Hopey Maksym. Information and modular program "Basketball 3x3" in the practice of physical education for children with hearing impairments. The conceptual field of our study presents the content and structure of the information-modular

program "Basketball 3X3" as a component of the methodological basis of technology to improve the physical fitness of high school children with hearing impairments using elements of sports-oriented physical education.

According to the results of our research, there were positive changes in improving the level of communication skills among the surveyed children (by 47% on average), motivation for a healthy lifestyle (by 38%), a positive attitude to their own health (by 56%).

The results of scientific research presented in the article demonstrated a certain range of scientific developments in the direction of corrective activity by different principles in the process of adaptive physical education of children with hearing impairments, according to topic 3.23: "Health-forming technologies of children and youth in adaptive physical education".

According to the latest research data in Ukraine over the past five years, there has been a rapid increase in the number of people with special needs. Among them, the number of children with hearing impairments stands out.

A number of scientific studies have also confirmed that deaf and hard of hearing children differ from their healthy peers in somatic weakness, lack of mobility, lag in physical and motor development.

This fact determines the strategic task of developing adaptive physical education in Ukraine at the present stage of the European integration process, which includes the development of the younger generation of basic values aimed at understanding the basics of a healthy lifestyle, strengthening physical and mental health, mental and physical performance, social adaptation and independence of the personality of children with special needs.

Key words: information-modular program, basketball 3X3, hearing impairments, schoolchildren, adaptive physical education.

Постановка проблеми і її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. За останніми даними наукових досліджень в Україні за минулі п'ять років спостерігається стрімке збільшення чисельності осіб з особливими потребами. Серед них особливо відокремлюється кількість дітей з вадами слуху [1, 4].

Рядом наукових досліджень також підтверджено, що глухі та слабочуючі діти відрізняються від своїх здорових однолітків соматичною ослабленістю, недостатньою рухливістю, відставанням у фізичному і моторному розвитку [2].

Саме цей факт обумовлює стратегічне завдання розвитку адаптивного фізичного виховання України на сучасному етапі процесу європейської інтеграції, яке включає освоєння підростаючим поколінням основних цінностей, спрямованих на розуміння основ здорового способу життя, що забезпечує зміцнення фізичного і психічного здоров'я, розумової та фізичної працездатності, соціальної адаптації та незалежності особистості дітей з особливими потребами [2, 3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні педагогічні технології, зокрема використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів, дозволяють вчителю досягти максимальних результатів у вирішенні багатьох завдань під час роботи з дітьми з вадами слуху, а саме: інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу; підвищення ефективності та якості процесу навчання; підвищення активності пізнавальної діяльності; поглиблення міжпредметних зв'язків; збільшення обсягу та оптимізація пошуку потрібної інформації; індивідуалізація і диференціація процесу навчання; розвиток особистості учня; підготовка індивіда до реалій сучасного життя в умовах інформаційного суспільства; розвиток комунікативних здібностей; формування умінь приймати оптимальне рішення або пропонувати варіанти вирішення в складній ситуації; естетичне виховання; формування загальної культури, інформаційної зокрема; формування умінь здійснювати експериментально-дослідницьку діяльність; робота на виконання соціального замовлення суспільства; підготовка інформаційної грамотної особистості; підготовка користувача комп'ютерними засобами тощо [5, 6].

Одним з пріоритетних напрямків роботи вчителів фізичної культури з дітьми з вадами слуху є підвищення якості освіти через використання інформаційних технологій на уроках і позакласних заняттях поряд з традиційними формами навчання [8].

Великий обсяг теоретичного матеріалу, на який виділяється мінімальна кількість годин, спонукає до розробки та включення у навчальний процес матеріалів в електронному форматі, що дозволяє ефективно вирішити дану проблематику, зробити його більш наочним і динамічним, обґрунтовано пояснити техніку виконання конкретного, історичні документи і події, біографії спортсменів, ігрових подій, правил та специфіки виду спорту або рухової діяльності [7].

Представлені тези обумовили актуальність проведених нами досліджень відповідно до Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2016-2020 рр., затвердженого Міністерством освіти і науки України, розробленого у Національному університеті фізичного виховання і спорту України, за темою 3.23: «Здоров'яформуючі технології дітей та молоді у процесі адаптивного фізичного виховання» (номер державної реєстрації 0116U001620).

Мета дослідження – розкрити структуру та зміст інформаційно-модульної програми «Баскетбол 3X3» для апробації у практиці фізичного виховання дітей з вадами слуху.

Методи дослідження: аналіз і узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, моніторинг інформаційних ресурсів мережі Інтернет, анкетування, методи математичної статистики, методи комп'ютерного програмування (метод висхідної розробки).

Результати дослідження та їх обговорення. Для вирішення проблеми ознайомлення з сучасними формами рухової активності і зацікавленості в них школярів з вадами слуху, ми використовували мультимедійні технології, які розглядалися нами як ефективний засіб процесу фізичного виховання.

Результати наших досліджень рівня теоретичних знань школярів з вадами слуху, показали низький рівень теоретичної підготовленості і їх оцінки щодо власної здоров'яформуючої діяльності, понять здорового способу життя, його бачення [2].

Спираючись на попередньо проведені результати досліджень різних фахівців [2] і проведене нами анкетування серед школярів з вадами слуху, показало їх зацікавленість у додатковій інформації про сучасні форми рухової активності, зокрема туристичне багатоборство, спортивні та рухливі ігри (гольф, бейсбол, баскетбол 3X3, баскетбол 1X1, американський

футбол тощо).

Вище викладене обґрунтувало актуальність та необхідність розробки мультимедійної інформаційно-модульної програми «Баскетбол 3Х3».

Під час нашої роботи на представленою програмою нами враховувалася ергономіка електронного навчання, приведені науковцями принципи класичної дидактики, і специфічні принципи використання комп'ютерних мультимедійних технологій [6, 7].

Розроблена нами інформаційно-модульна програма «Баскетбол 3Х3», включила в себе наступні модульні вкладки (рис. 1):

- теоретичні модулі: правила гри в баскетбол 3х3 та історія гри 3Х3 (призначений для підвищення рівня теоретичних знань і мотивації учнів до оздоровчо-рекреаційної активності і занять з фізичного виховання; містить інформацію щодо змісту правил гри, історії її виникнення, основні технічні прийоми ведення гри та методичні рекомендації для вчителя з фізичної культури;

- практичний модуль: особливості суддівства баскетболу 3Х3 (розроблений для формування уявлення щодо специфіки виконання окремих технічних прийомів, особливостей суддівського супроводу гри, акцентів прийняття суддівських рішень на самому майданчику та поза ним).

Рис.1. Вікна інформаційно-модульної програми «Баскетбол 3Х3»

Представлена нами інформаційно-модульна програма «Баскетбол 3Х3» увійшла до складу методичної основи технології підвищення рівня фізичної підготовленості дітей старшого шкільного віку з вадами слуху з використанням елементів спортивно-орієнтованого фізичного виховання.

Оцінка ефективності запропонованої нами технології та включенням у навчальний процес представленої інформаційно-модульної програми «Баскетбол 3Х3» здійснювалась згідно зміни даних критеріїв (показник загальної фізичної підготовки, спеціальної фізичної підготовки, прояву психоемоційного стану, теоретичної підготовки) у чотирьох групах випробовуваних слабчочуючих учнів віком 16 років: контрольна група хлопців (КГХ) - 8 школярів; контрольна група дівчат (КГД) - 10 школярок; експериментальна група хлопців (ЕГХ) - 9 учнів; експериментальна група дівчат (ЕГД) - 9 учениць. Школярі експериментальних груп на заняттях з фізичної культури (2 години на тиждень) та на додатковій годині, що відведена на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації займалася за розробленою нами програмою освітньо-корекційної роботи «Стрітбол». Учні КГ займалися за програмою фізичного виховання, затвердженою навчальною частиною Спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату для дітей зі зниженим слухом м. Києва.

Порівняльний аналіз отриманих даних у ході здійснення формульованого експерименту підтвердив ефективність розроблених і впроваджених нами новацій: відбулись достовірні зміни у бік покращення рівня загальної фізичної підготовленості відповідно до показників прояву спритності за результатами тесту «Човниковий біг» (ЕГХ до експерименту - 11,34±0,37 с (середній рівень), після експерименту - 10,51±0,42 с (достатній рівень); ЕГД до експерименту - 12,26±0,22 с (початковий рівень), після експерименту - 11,49±0,57 с (достатній рівень); КГХ до експерименту - 11,43±0,21 с (середній рівень), після експерименту - 11,59±0,27 с (початковий рівень); КГД до експерименту - 12,28±0,19 с (початковий рівень), після експерименту - 12,49±0,23 с (початковий рівень)), прояву швидкості за результатами тесту «Біг на 100 м» (ЕГХ до експерименту - 16,18±0,14 с (середній рівень), після експерименту - 15,91±0,64 с (достатній рівень); ЕГД до експерименту - 18,64±0,48 с (початковий рівень), після експерименту - 18,19±0,57 с (достатній рівень); КГХ до експерименту - 16,43±0,21 с (середній рівень), після експерименту - 17,09±0,27 с (середній рівень); КГД до експерименту - 18,67±0,36 с (середній рівень), після експерименту - 19,03±0,51 с (середній рівень)). Відбулись достовірні зміни у рівні прояву спеціальної фізичної та теоретичної підготовленості, показниках психофізіологічного статусу школярів двох експериментальних груп при порівнянні даних до та після експерименту та порівняно з даними контрольних груп.

Висновки. Отримані результати свідчать, що сучасне покоління школярів з вадами слуху має сформовані особисті інтереси і потреби, які спрямовані на активну самореалізацію у суспільстві за умови підвищення рівня власного фізичного розвитку, фізичної підготовленості та працездатності за допомогою занять фізичними вправами за умови використання пріоритетних для них видів рухової активності з урахуванням власних вимог до процесу фізичного виховання.

Література

1. Кашуба В.О., Маслова О.В., Ричок Т.М. Технологія корекції фізичного стану школярів з вадами слуху в процесі фізичного виховання / В.О. Кашуба, О.В. Маслова, Т.М. Ричок // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2018. - № 2. – С. 42-48.
2. Маслова О.В., Гопей М.М. Обґрунтування необхідності розробки інноваційних технологій для оптимізації процесу фізичного виховання дітей з вадами слуху / О.В. Маслова, М.М. Гопей // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2017. - № 3. – С. 78-85.
3. Форостян О.І. Теоретико-методичні засади адаптивного фізичного виховання підлітків з порушеннями слуху / О.І. Форостян // Наука і освіта. – 2015. - № 5. – С. 128-133.
4. Кашуба В. Використання можливостей мультимедійних технологій у процесі підготовки юних спортсменів / В.Кашуба, Н. Паньонко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2009. – № 2-3. – С. 132-135.
5. Кашуба В. Із досвіду використання інформаційних технологій у процесі занять фізичним вихованням різних груп населення / В. Кашуба, С. Футорний // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт : журнал / уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – Вип. 21. – С. 81-90.
6. Kashuba V.O. Use of information assets in physical education of students with special needs / V.Kashuba, I. Carp, T. Rychok // Scientific and Methodological Foundations of information technology in the field of physical culture and sports: Collected Works [electronic resource]. Kharkov: HDAFK, 2017. - Vol.1. pp.42-46.
7. Kashuba V.O. Monitoring System Design physical condition of students through the use of information technology / V. Kashuba, A. Andreeva, K. Sergienko, N. Goncharova // Theory and Methods Phys. education and sport. 2006, №3. pp. 61-67.
8. Kashuba V.O. As Information Technology tools Increase vocational and Applied Physical Preparation of students garment production / V. Kashuba, N.Golovanova // Materials of Vth International youth scientific conference. - Minsk: PolesHU, 2011. pp. 199-200.
9. Kashuba V.O. Teoretiko-methodical bases of working out of the multimedia computer program "Harmony of the body" / V.Kashuba, N. Kolos, K. Sergienko, A. Alyoshina // Actual problems of modern biomechanics of physical education and sports - Chernigov, 2008. pp. 298-307.

Reference

1. Kashuba V.O., Maslova O.V., Rychok T.M. (2018) "Technology of physical condition correction for schoolchildren with hearing impairments in the process of physical education", Theory and methods of physical education and sports, no 2, pp. 42-48.
2. Maslova, O.V., Gopei, M.M. (2017) "Substantiation of the need to develop innovative technologies for optimizing the process of physical education of children with hearing impairments", Theory and methods of physical education and sports, no 3, pp. 78-85.
3. Forostyan, O.I. (2015) "Theoretical and methodical principles of adaptive physical education of adolescents with hearing impairment", Science and Education, no 5, pp. 128-133.

4. Kashuba V. (2009) "Using the capabilities of multimedia technologies in the training of young athletes", Sports Bulletin of the Dnieper, no 2-3, pp. 132-135.
5. Kashuba V., Futorny S. (2016) "From the experience of using information technology in the process of physical education of different groups", Youth Scientific Bulletin of the Lesia Ukrainka East European National University. Physical education and sports: magazine, issue 21, pp. 81-90.
6. Kashuba V., Carp I., Rychok T. (2017) "Use of information assets in physical education of students with special needs", Scientific and Methodological Foundations of information technology in the field of physical culture and sports: Collected Works [electronic resource], vol.1, pp. 42-46.
7. Kashuba V., Andreeva A., Sergienko K., Goncharova N. (2006) "Monitoring System Design physical condition of students through the use of information technology", Theory and Methods of Physical education and sport, no 3, pp. 61-67.
8. Kashuba V., Golovanova N. (2011) "As Information Technology tools Increase vocational and Applied Physical Preparation of students garment production", Materials of Vth International youth scientific conference, pp. 199-200.
9. Kashuba V., Kolos N., Sergienko K., Alyoshina A. (2008) "Teoretiko-methodical bases of working out of the multimedia computer program "Harmony of the body", Actual problems of modern biomechanics of physical education and sports, pp. 298-307.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.1(129).06
УДК: 373.3/.5. 016:796.012.656

Гусак Є.О.,
студент спеціальності 017 фізична культура і спорт
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Ворона В.В.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

З кожним роком продовжує зростати популярність спортивних танців. З'ясовано що на сьогодні спортивні танці та їх елементи активно застосовуються як у фізичному вихованні дошкільнят, школярів та студентів, так і в руховій активності інших верст населення. У статті визначено основні напрями і особливості використання спортивних танців та їх елементів у сфері фізичної культури і спорту. Розглянуто програми і методики застосування елементів танцювальної підготовки у фізичному вихованні дошкільнят і школярів. Окреслено шляхи вдосконалення навчально-тренувального процесу та різних сторін підготовленості спортсменів-танцюристів як за рахунок розвитку фізичних якостей, так і технічної підготовки. Обґрунтовано важливість хореографічної підготовки у складнокоординаційних видах спорту.

Ключові слова: спортивні танці, танцюристи, методики, програми, сфера фізичної культури і спорту.

Гусак Е.А., Ворона В.В. Особенности использования спортивных танцев в сфере физической культуры и спорта. С каждым годом популярность спортивных танцев возрастает. Выяснено что сегодня спортивные танцы и их элементы активно применяются как в физическом воспитании дошкольников, школьников и студентов, так и в двигательной активности других слоев населения. В статье определены основные направления и особенности использования спортивных танцев и их элементов в сфере физической культуры и спорта. Рассмотрены программы и методики применения элементов танцевальной подготовки в физическом воспитании дошкольников и школьников. Определены пути совершенствования учебно-тренировочного процесса и различных сторон подготовленности спортсменов-танцоров, как за счет развития ведущих специфических физических качеств, так и технической подготовки. Обоснована важность хореографической подготовки в сложнокоординационных видах спорта.

Ключевые слова: спортивные танцы, танцоры, методики, программы, сфера физической культуры и спорта.

Gusak Y.A., Vorona V.V. Features of the use of sports dances in the field of physical culture and sports. The popularity of sports dances continues to grow every year. It was found that today sports dances and their elements are actively used in physical education of preschoolers, schoolchildren and students. The adult population of the country is also involved in this sport. Popular are various dance clubs and hobby classes, which are open to people of all ages. The article identifies the main directions and features of the use of sports dances and their elements in the field of physical culture and sports. The programs and methods of application of elements of dance preparation in physical education of preschool children and schoolboys are considered. A significant number of techniques are aimed at developing physical abilities and improving the health of children. The use of the programs developed by the authors promotes harmonious physical development, attention development, improvement and optimization of the educational process of physical culture in secondary schools, the formation of motivation for physical education, the development of diverse harmonious personality, improving the physical condition of school children. The ways of improving the educational and training process and various aspects of the training of dancers are outlined both through the development of leading specific physical qualities and technical training. An important task in planning the process of physical training is the rational determination of priority areas at each stage of sports improvement. The importance of choreographic training in complex coordination sports, such as acrobatics, rhythmic gymnastics, synchronized swimming, sports aerobics, figure skating, diving, trampoline exercises is substantiated. It was found that choreographic training in sport dances includes a system of exercises and